

Věčná PAMĚŤ TRÁŽ

1474-1
Sazeček Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — číslo 46

V Zlatci dne 24. listopadu 1950

Cena 3 Kčs

KLEMENT GOTTWALD

Dne 23. listopadu 1950 se dožil v záslužné práci, zahrnut důvěrou a láskou všeho pracujícího lidu, 54. narozenin prezident republiky a předseda Komunistické strany Československa Klement Gottwald.

Politické a státnické dílo Klementa Gottwalda je nerozlučně spojeno s novou dějinnou epochou národů Československa, s epochou budování socialismu v naší osvobozené vlasti. Klement Gottwald je velikým synem českého národa. Z lidu vyšel a zůstal mu věren. Spolu s lidem zakusil jako chudý vesnický hoch, učeň a dělník sociální útlak i národnostní ponižení a jako prostý voják na ruské a italské frontě útrapy první světové války.

Třídní uvědomění a hluboké vlastenectví přivádí Klementa Gottwalda velmi záhy do řad revolučního dělnického hnutí, jehož revoluční straně zasvětil veškeré úsilí. Do popředí politického života vstupuje roku 1929, kdy jako ústřední tajemník Komunistické strany Československa se stává poslancem Národního shromáždění. V údobí světové hospodářské krise v letech 1929—1932 zachvacující i Československo, svádí v čele pracujícího lidu tuhý boj za jeho spravedlivé požadavky.

Státnická moudrost, vojevůdcovská prozíravost a velikost vůdčí osobnosti Klementa Gottwalda se uplatňuje v plné šíři, když bylo Československo ohroženo agresivní rozpínavostí hitlerovského Německa. První varuje národy Československa před hrozbícím nebezpečím a svádí neúprosný boj proti politice zrady a kapitulantství, kterou prováděla buržoasie. Navrhl generální plán lidové obrany vlasti, usiloval o vytvoření jednotné a lidové fronty, ukázal na jediné možnou a správnou cestu před zkázou — na cestu boje na život a na smrt po boku Sovětského svazu.

Po Mnichovu odchází Klement Gottwald do své druhé vlasti, do Sovětského svazu. Vede ho sem pevná víra, že jeho zotročená vlast bude

osvobozena právě těmi silami — slavnou armádou Sovětského svazu, jejíž pomoc zrádná československá buržoasie z třídních důvodů omítla. V emigraci se obrací Klement Gottwald ke všem vrstvám lidu doma, vyzývá je k aktivnímu odporu, rozvíjí branné úsilí doma i na půdě Sovětského svazu, kde pečuje o formování československých vojenských jednotek a o jejich bojové uplatnění na frontě po boku Rudé armády.

S jménem Klementa Gottwalda jako předsedy vlády zůstanou proto již navždy spjaty milníky naší cesty k socialismu: dvouletý plán, rozhodující vítězství pracujícího lidu za vedení Komunistické strany Československa v únoru 1948 nad zbytky kapitalistické reakce a první pětiletý plán.

Za vedení prezidenta republiky Klementa Gottwalda, tvůrce a skutečného vůdce věrného přátelství a společenství národů Československa se Sovětským svazem, kráčíme dnes vpřed k šťastné budoucnosti — k socialismu. Na IX. sjezdu KSČ v květnu 1949 vytyčil Klement Gottwald,

jako předseda strany, generální linii nejen pro stranu samou, ale pro celé budovatelské úsilí v naší vlasti, jež bylo vyjádřeno v zásadních slovech jeho projevu: „Jen stále směleji vpřed k budování socialismu v naší vlasti!“

Se zvýšenou pozorností pečuje prezident republiky Klement Gottwald o rozvoj kulturního života v Československu. Jeho přání, aby se kultura vytvářela ve shodě se zájmy a potřebami pracujícího lidu, stalo se základem pro socialistický realismus v díle našich umělců a ostatních kulturních pracovníků.

Největší láskou prezidenta republiky Klementa Gottwalda jsou horníci. Znili-li dnes u nás hrdě slova „Já jsem horník, kdo je víc?“, je to zásluhou opravdové a otcovské péče, kterou Klement Gottwald zahrnul horníky za jejich budovatelské nadšení a za lásku a přichylnost, kterou chovají ke své práci.

Dělník dnes stojí v čele státu dělníků a rolníků; revolucionář, který svůj život zasvětil boji proletariátu proti utlačovatelům a okupantům; budovatel, který položil základ k budování socialismu ve své vlasti; věrný a oddaný žák J. V. Stalina, v jehož slépějích vede svou vlast přes socialismus ke komunismu, zahrnut láskou a vděčností všeho pracujícího lidu Československa.

Náš pracující lid se učí a bere si veliký příklad ze života a práce Klementa Gottwalda, právě z jeho spisů, jejichž souborné vydání bylo zahájeno k prezidentovým 54. narozeninám. Gottwaldovo politické dílo stane se tak svědectvím, jak bylo revoluční hnutí dělnictva pod vedením Komunistické strany Československa zpevnováno a jak uplatňováním marxismu-leninismu strana úspěšně bojovala s buržoasií až k vrcholnému vítězství.

Zbytečné obavy z měnové reformy

Lidé, kteří se v posledních dnech dali strhnout k nakupování zboží, kterého právě nepotřebují, velmi záhy se přesvědčí o tom, že za své utracené peníze mohli by si ztra nebo později koupit to, co budou potřebovat a možná, že laciněji. Každý z těchto ukvapených bude mít možnost přesvědčit se na vlastní kůži a na vlastní lítosti, že utrácel zbytečně a nerozvázně své peníze, až uvidí, že skutečnosti, jež očekával nepřijdou. Zjistí, že máme a budeme mít zboží dostatek pro každého a že vůbec nebude nějaká měnová reforma.

Svědčí o tom zásadní článek, který pro Rudé právo napsal odpovědný správce našeho peněžního hospodářství, ministr financí Jaroslav Kabeš. Kdo si tento závažný projev ministra financí přečte, pochopí, oč tu vlastně jde. Ministr financí na překladech ukázal, proč došlo k měnové reformě ve spojeneckém lidově demokratickém Polsku a proč k ní nedojde u nás.

Příčina je dvojitá. Vývoj v Polsku byl jiný než u nás a konečně my jsme provedli — jak přece každý dobře ví — měnovou reformu již v roce 1945, kdy jsme zároveň upravili i cenovou a mzdovou hladinu. Každý u nás také a dobře ví, že se šmelině u nás již vůbec nedaří, protože jsme pevně ovládli svůj trh prostřednictvím znárodněného velkoobchodu, maloobchodu a družstev. Z těchto důvodů ovládáme i sklady zboží. A těchto skladů máme tolik, že můžeme nejen uspokojit všechnu prostřednictvím vázaného trhu regulovanou poptávku, ale i plánovitě uvolňovat zboží do volného prodeje. Skutečný stav naší výroby nám také umožňuje, že toto zboží činíme čím dál tím přístupnější snižováním cen, jak se o tom mohl každý přesvědčit právě koncem letošního října.

Není třeba, abychom přicházeli s měnovou reformou, praví ministr financí ve svém článku a uvádí důvody: Hospodaření našich národních podniků i co do finančních výsledků se tak rozvíjí, že zisky, které tyto podniky odvádějí, jsou sloupem našich stále rostoucích státních příjmů. A také na výsledku letošních žní a podzimního výkupu je vidět, jak na tom jsme. Konečně plnění a překračování našich plánů, zvyšování produktivity, příliv nových pracovních sil, stále rostoucí údernické hnutí, budoucí poměr našich pracujících k práci, to vše je základem našeho hospodářského růstu a rozmachu a půdou, ze které roste i pevnost naší měny. Z těchto základních hospodářských zdrojů plyne a roste i příliv nového zboží na náš trh, z nich pramení zároveň růst možnosti koupit si tu tutéž korunu více než dnes. Proto — jak v závěru zdůrazňuje ministr financí Jaroslav Kabeš — měnové reformy u nás nebude!

SSSR hájí věc míru

Kolikrát již za těch uplynulých pět let od vítězství nad fašismem sovětské státní a diplomaté pustili studenou sprchu na rozpálené hlavy podněcovatelů války, když před celým světem odhalili útočné plány anglo-amerických imperialistů a mramulovnému lidstvu ukázali, že mírové uspořádání poválečného světa nelze vyřešit nějakou novou válkou, ale přátelskou spoluprací a poctivým plněním všech smluvních závazků. Hruzy poslední války a nenahraditelné oběti, které přinesly národy v boji proti fašismu, jsou dosud ve velmi živé paměti a jen nejotrlejší zločinec by se mohl odvážít uvrhnout lidstvo znovu do ještě větších hrůz a neštěstí atomové války. A přece jsou ve světě takoví zločinci, kteří ve své šílené nenávisti proti Sovětskému svazu, který zkrátil jejich světovládné plány, by neváhali vrhnout se do nového válečného dobrodružství a obětovat v něm stamiliony životů lidí.

Sovětské zástupce v Organizaci spojených národů, sledující mřovou politiku Lenina a Stalina, která je základem sovětského zřízení a hájíce pokoj a klid nejen občanů své vlasti, ale i všech prostých lidí celého světa, ukázali již tolikrát prstem přímo na tyto zavilé nepřátele míru. A i když se jim nepodařilo přesvědčit vlády většiny členských států OSN, ovládané diktátem Wall Streetu, podařilo se jim vyburcovat stamiliony prostých občanů, kteří si přejí žít v míru,

aby se přidali do řad tábora míru a demokracie, vedeného Sovětským svazem.

Ačkoliv anglo-američtí imperialisté vládou v OSN hlasy mechanické většiny zástupců vasalských států, nejsou si ani zdaleka jisti tím, že by národy těchto zemí byly také poslušnými nástroji jejich válečné mašinérie. Pokus o remilitarisaci Západního Německa, na něj se dohodli pánové Acheson, Bevin a Schuman na tajné poradě v New Yorku je jen novým dokladem toho, že sami nevěří, že by národy západní Evropy byly ochotny prolévat krev v boji proti SSSR, který je pomáhal osvobodit z okovů hitlerovského fašismu.

Pražské prohlášení osmi zahraničních ministrů Sovětského svazu a zemí lidové demokracie opět v pravou chvíli odhalilo pravé záměry strůjců útočného Atlantického paktu použít lidský i průmyslový potenciál Německa k útoku proti SSSR a zemím lidové demokracie. A opět Sovětský svaz, který byl iniciátorem této pražské porady osmi zahraničních ministrů, nejen že odhalil špinavou hru anglo-amerických imperialistů s Německem, ale současně i navrhl přijatelné mírové řešení německého problému, aby tak jednou provždy bylo odstraněno nebezpečí války v Evropě a aby sjednocené, demokratické Německo mohlo usednout po bok rovnoprávných národů světa.

Jan Amos Komenský

Sledujeme-li dějinný vývoj našeho národa, téměř v každé době se setkáváme s velkou osobností, která svou činností hluboko zasáhla do světového dění a nabyla tu velkého významu. Takovou velkou osobností byl i Jan Amos Komenský, od jehož smrti uplynulo 15. listopadu t. r. již 280 let. Život Komenského svým během i osudem je ojedinělý v dějinách našeho národa. Byl to život plný práce, útrap, šlechtetných snah a nejkřutějšího zklamání. Právě v době hrozné třicetileté války, kdy z šerého středověku se počal rodit novověk a kdesi v dálce se rýsoval mezník světových dějin — Velká revoluce francouzská, působí Jan Amos Komenský svým slovem a činem jako předchůdce všech novověkých snah a jako předchůdce socialismu.

Význam díla Jana Amose Komenského lze oceňovat s několika stran. Jeho nejdůležitější snahou bylo dát co nejširší vzdělání lidu. Komenský již tehdy dobře věděl, že vzdělání je moc a prostředek, jak vymanit pracující lid z otroctví duševního i hmotného.

Komenský byl také původcem nejzákladnějšího pedagogického zákona, že vyučování mládeže se má dít jen v mateřském jazyku. Byl nadšen pro

všechno ušlechtilé a krásné, dával světu myšlenkové podněty a stal se výmluvným hlasatelem pokroku v době, kdy msta světské a církevní reakce těžce doléhala na osud českého národa.

Co nám činí Komenského zvláště blízkým, to je jeho proletářský původ, jeho soucítí s utiskovanými a nešťastnými a rovněž jeho prostý způsob života. Rodiče mu záhy zemřeli, celý život Komenského bylo jedno veliké utrpení, ale Komenský nikdy nepoklesl na mysli. Jeho vědecká práce a zvláště jeho snahy po osvobození českého národa z jáma Habsburků, byly mu nejvyšší útechou i posilou v jinak trudném životě.

Jméno Komenského se záhy rozšířilo po celé Evropě. Komenský byl zván do ciziny, aby tu zakládal školy podle svého způsobu. Jeho spisy byly hojně čteny a překládány. Jako vyhnanec bloudil cizinou, vzpomínaje stále na svou zotročenou vlast. Nepromeškal jediné příležitosti, jak by jí duchovně povzněl. Umírá daleko od své milované vlasti v Amsterodamu, zanechávaje po sobě svému národu i celému lidstvu nehynoucí památku jako veliký humanista a jako předchůdce moderních novodobých vychovatelských snah.

Zprávy svazu

Zaopáření invalidů 1. čs. armádního sboru v SSSR

Invalidům 1. čs. arm. sboru v SSSR — volyňským Čechům — byl původně přiznáván invalidní důchod ode dne nabytí čs. státního občanství, definitivního propuštění z voj. služby a těm, kteří se v roce 1945 vrátili na Volyň teprve od roku 1947, t. j. po jejich reemigraci.

Svaz Čechů z Volyně požádal proto před časem ministerstvo práce a sociální péče, aby byl jednotně upraven nárok válečných invalidů na pobírání invalidních zaopatřovacích požitků. K žádosti byl připojen seznam invalidů — volyňských Čechů, kteří byli ve svých nárocích zkráceni. Ministerstvo vyhovělo naší žádosti následujícím přepisem — čj. V/3-8361-27/10-1950 — ze dne 10. listopadu 1950:

„K Vašemu dopisu č. I-1558-Ma-1950, Vám sdělujeme, že dáváme pokyn státním úřadům pro válečné poškozence v Praze a v Brně, aby přiznaly mimořádně na základě zmocnění daného § 5 zák. č. 164/1946 Sb. invalidům 1. čs. armádního sboru v SSSR bydlícím v ČR a uvedeným v seznamu, který jste přiložili, invalidní zaopatřovací požitky podle cit. zákona již od prvního propuštění z činné služby vojenské, nejdříve od 1. 5. 1945.

U invalidů, kteří po svém prvním propuštění z činné vojenské služby odešli do SSSR a vrátili se do ČR při hromadné repatriaci, mohou být invalidní zaopatřovací požitky přiznány i za dobu pobytu v Sovětském svazu, prohlásí-li invalida, že v té době nepobíral vojenskou pensii podle sovětských předpisů.

U všech invalidů je podmínkou tohoto mimořádného přiznání invalidních zaopatřovacích požitků oddanost lidově demokratickému řádu.“

Další pořad sbírek na pomník v Uničově

Svaz Čechů z Volyně, odbočka ve Šternberku hlásí další sbírky věnované od obcí na sběrací listiny i samotných příznivců-krajanů volyňských ve prospěch výstavby pomníku v Uničově.

Konečný obnos sbírek na den 25. 5. 1950 vykazoval 130.811,50 Kčs, obec Dětrichov u Uničova na sběrací listinu 2.300,— Kčs, ústředí Svazu Čechů z Volyně v Žatci 5.000,— Kčs, pamí

Marie Mišňáková, Ujezd u Uničova 500,— Kčs, sbírka na svatbě Václava Augusty v Lužici 1.500,— Kčs, sbírka na křtinách u br. Klabana v Rudkově 1.400,— Kčs, sbírka na sběrací listinu v Uničově 19.500,— Kčs, čistý výtěžek ze slavnosti a zábavy 7. 5. 6950 50.983,70 Kčs, br. Klaban Vladimír v Bohuňovicích 500,— Kčs, br. Kysela Josef v Oskavě 500,— Kčs, br. Lhoták Václav v Oskavě 500,— Kčs, br. Jeniček Josef v Třemošné 500,— Kčs, br. Myšík Vlastislav v Domašově 500,— Kčs, Vlastenecké kulturní sdružení v Uničově 1.000,— Kčs, sbírka na sběrací listinu v Medlově 11.600,— Kčs, sbírka na sběrací listinu v Dol. Sukolomu 7.100,— Kčs, sbírka na Václavském večírku u br. Knoba 1.105,— Kčs, sbírka na sběrací listinu v Hradečném 900,— Kčs, br. Kudrna Vladimír 1.000,— Kčs. Do 5. 11. 1950 celkem 237.700,20 Kčs.

Při této příležitosti vyslovujeme všem štědrým dárcům srdečné díky za přátelský postoj k našemu podnikovi, který jsme měli možnost bez hmotných těžkostí dovést do konce. Bůh Vám zaplať!

Svaz Čechů z Volyně, odb. Šternberk

Podpory ze sociálního fondu SČzV

Potřebné krajanů, kteří žádají o jednorázovou výpomoc ze sociálního fondu Svazu Čechů z Volyně upozorňujeme, aby v žádostech zasílaných SČzV, podrobně popsali svoje majetkové a rodinné poměry a aby si nechali ověřit správnost těchto údajů předsedou a sociálním referentem MNV místa pobytu.

Pomník obětem Českého Malína

S potěšením sdělujeme naší krajské veřejnosti, že přípravné práce v souvislosti s vybudováním pomníku obětem Českého Malína z Žatce pokročily kupředu. V nejbližší době uveřejníme v našem časopise návrh památníku a dopisnice s jeho vyzobrazením zašleme všem zájemcům. Na jaře pak bude přistoupeno k pracem nad budováním pomníku, který má být postaven na místním hřbitově, kde je již položen základní kámen.

Avšak mezi naší veřejností se vyskytují názory, že by tento pomník měl být vybudován na některém z veřejných míst města Žatce, aby tak co nejširší veřejnosti připomínal naše oběti v boji se zvrhlým německým fašismem a byl trvalým mementem, připomínkou a výstrahou před hrůzami nové války. Vyzýváme proto všechny krajanů, odbočky SČzV a

naše přátele, aby příležitostně projevíli také svůj názor ať ústně nebo písemně ve Svazu Čechů z Volyně v Žatci.

Památku malínských mučedníků uctíme důstojným pomníkem, Pro jeho vybudování bude zapotřebí značných finančních prostředků. Věříme však, že jako vždy i při této příležitosti se projeví obětavost a solidarita našich krajanů, pomoc a spolupráce našich odboček a všech lidí dobré vůle. Věříme, že nebude jediné příležitosti, které by naši krajané nevyužili k uspořádání sbírky pro tento důležitý účel. Také dary jednotlivců budou vítány a kvitovány ve Věrné stráž.

Voláme všechny volyňské Čechy ke spolupráci na uskutečnění tohoto našeho společného díla, které je věcí naší ctí a mravní povinnosti. Komise pro vybudování pomníku obětem Českého Malína.

Fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína

Novomanželé Marie Tomášová z Trnovan a Alois Martinovský ze Žatce věnovali u příležitosti svého sňatku 29. října t. r. 1.000,— Kčs na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína.

Děkujeme mladým manželům za štědrý dar a na jejich společné cestě životem jim přejeme to nejlepší.

Na pohřbu p. Vladimíra Proška ve Starých Těchanovicích, který zemřel 9. září t. r. ve věku 55 let, byla provedena sbírka, která vynesla Kčs 1.743,—. Obnos byl určen na vybudování pomníku obětem Českého Malína.

Vyjadřujeme pozůstalým upřímnou a hlubokou soustrast a dárcům co nejsrdečněji děkujeme.

Tiskový fond SČzV

Na křtinách konaných 11. 11. 1950 u Boh. Nováka ve Staňkovicích u Žatce bylo vybráno z podnětu Vladimíra Synka a kmotry Toničky Vrákové 1.800,— Kčs na tiskový fond.

Všem štědrým dárcům srdečně děkujeme a přejeme novokřtenci hodně zdraví a rodičům neméně potěšení.

Manželé Václav a Miluška Králčkoví, Praha XVIII, věnovali na tiskový fond 500,— Kčs. — Srdečně děkujeme.

Antonín Špatenka

39. pokračování

Průkopnická vesnice

Tak zůstal Josef Špatenka doma sám se synem Václavem. Manželka Josefa Špatenky však záhy onemocněla a tak v domácnosti zůstaly jen dvě pracovní síly. Zavládl brzy nedostatek a proto Josef Špatenka přemýšlel, co počítí. Rozhodl se, že svého syna Václava dá někde do služby, aby si nějaký groš vydělal. Ujednal proto se statkářem Mackem, že dá k němu syna do služby.

Jednoho dne zavolał tedy svého syna Václava, který nedaleko korčoval les, k lůžku své ženy a oznámil mu svoje rozhodnutí. Tázal se ho, co tomu říká a zda je ochoten do služby jít. Václav nemohl pochopiti, co to otce napadlo, když doma je tolik práce, je třeba takový kus lesa korčovati a proč tedy má jít z domu, když zde pak otce zůstane na všechno sám. Ani to se mu nezamlouvalo, že by měl dělati na nějakého boháče, který sám nepracuje.

Otec mu domluvil, že jej Macek ujistil, že dvakrát do týdne dovolí Václavovi, aby šel domů, že mu půjčí koně, aby si své políčko mohl obdělati a kromě toho, že na statku nechá i prádlo pro všechny vyprat, když je matka nemocná. Dále, že jim i živobytím-vypomůže a jiné výhody poskytne. Kdyby ovšem Václav nechtěl, že jej nenutí, ale to, že by jim nezbyvalo, než vrátiti se domů do Čech.

Václav byl rozumný a poslušný syn a proto tatínkovi na jeho domluvu odpověděl:

„Když myslíš tatínku, tedy půjdu, ale co bude s Vámi?“

„Nu vidíš synu, Macek bude rád, že dostane spolehlivého člověka, neboť na Ukrajině nemůže se spolehnouti ani v práci na poli, ani v hospodářství. Za to mně slíbil, že nám bude všemožně nápomocen a bude nás podporovati a tak se snad přeci dostaneme z této bídý.“

Václav tedy již souhlasil a proto jej otec Josef Špatenka dovedl druhý den k statkáři Mackovi do služby za pohůnka. Macek ještě před otcem Václava napomenul, že u něho musí poslouchati, že

žádné toulky on netrpí a když bude dbaly svých povinností, že bude u něho spokojen. Pak mu řekl, aby si zhotovil palandu, dal si ji do maštale, tam že bude přespávati.

Tak tedy Václav zůstal na statku u Macka a otec odešel domů. Macek opravdu Václava pouštěl domů vždy ve středu a v neděli, aby se mohl na rodiče podívati a případně jim doma pomoci. Václav přinesl domů vždy nějaké živobytí, případně vyprané prádlo a jiné drobnosti.

Tak léta ubíhala a Václav sloužil již pět let u Macka, když se stala tato příhoda.

Otec Josef Špatenka přestavoval si chatu a tak, aby měl zatím se svoji ženou kde přenocovati, než přestaví chatu, vykopal si zemlanku nedaleko silných dubů. Zemlanka byla jen malá, dveře se otvíraly ven. Václav byl v neděli doma a pomáhal otcovi se stavbou. Navečer odjel, slíbil, že ve středu opět přijde, aby se podíval na nemocnou maminku. V pondělí se však přihnala veliká smršť. Byla takového rozsahu, že vyvrátila jeden silný dub i s kořeny, který se svalil přímo přede dveře zemlanky. Otec Václava nemohl nyní dveře otevřít, takže se nemohl dostat ze zemlanky ven.

Pokoušel se sice různým způsobem, aby se ze zemlanky dostal, ale protože uvnitř neměl ani sekeru, ani jiné nářadí, byla jeho námaha marná. Ještě štěstí, že v zemlance bylo vědro vody a bochník chleba.

Sousedé, kteří měli sami plné ruce práce, nezašli v té době na jejich dvůr a tak nikdo nevěděl, co se stalo. Jaké bylo leknutí Václava, když ve středu přijel domů a slyšel ze zemlanky volání otcovo. Seskočil tedy rychle s vozem ke dveřím, ale dub byl silný a zaražen přímo do dveří zemlanky, takže viděl, že sám zde nic nezmuže.

Běžel tedy k sousedu Pitrovi, pověděl mu, co se přihodilo a prosil jej o pomoc.

Pitr tedy vzal pilu a pospíchal s Václavem k zemlance. Když přišli na místo, Pitr se podíval bystrým okem, jak by nejrychleji uvolnil dveře. Viděl však, že by řezání dubu pilou trvalo dlouho a rozhodl, že bude nejlépe dostati se do zemlanky střechou. Volal na starého Špatenku, jak dlouho ještě v zemlance vydrží a co dělá jeho žena. Ten mu odpověděl, že on to snad ještě vydrží do večera, ale déle již ne a že jeho žena právě usnula.

Tak se pustil Pitr s Václavem do práce a po půlhodině se dostali do zemlanky. Starý Špatenka byl rád, že to s nimi takhle dopadlo a že se může nadýchat čerstvého vzduchu.

Ubíhala další léta a Václav byl na statku Macka plých sedm let. Vysloužil si kravku, vůz, brány, pluh, motyky, sekery a jiné věci.

Zanedlouho po jeho návratu domů zemřela mu však matka a tak se Václav oženil s Aloisii Němcovou, která pocházela od Kutné Hory z obce Paběnice a přišla na Volyn s matkou a sourozenci jako šestnáctiletá. Hospodařili pak spolu a brzy k devíti morkům pozemků přikoupili další, takže měli již čtrnáct morků. Později pak i otec zemřel a Václav se stal samostatným hospodářem.

Na dětech mu Bůh žehnal. Měl čtyři syny a jednu dceru. Děti dorůstaly, byly pracovitě a tak se hospodářství dobře rozvíjelo.

Václav vedl hospodářství i když synové dorostli a odešli na vojnu. Snažil se, aby hospodářství zvětšil a aby dětem nějaký kapitál nahospodařil. Tak když odcházeli synové z domova, dostal každý majetek o 15 ha. Dceru pak vyvdal a při svatební hostině v nejlepším humoru přistoupil k nevěstě a ženichovi, odpočítal na stůl její věno v částce 2.000 rublů a při tom poznamenal:

„Dítě, tady máš do začátku. Hospodař s tím dobře, buď šetrná a pracuj, neboť ten, kdo pracuje, ten také má. Raději bych Ti dal jen 1.000 rublů a ten druhý 1.000 do hlavy na vzdělání. Viš však sama, že to v carském Rusku nebylo možné. Tady měla všude předost jenom šlechta a chudý pracující člověk tu nic neznamenal.“

Těmto slovům všichni hosté při svatební hostině dali za pravdu.

Jeden syn pak odjel z Volyně v roce 1914 do Ameriky. Druhý - nejstarší, prodělal rusko-japonskou válku a válku světovou v roce 1914. Po válce rozhodl se však také a odjel do Argentiny.

Druzí dva synové zůstali na Volyni. V první světové válce zúčastnili se oba bojů proti rakouské monarchii. Po válce se opět vrátili do Moskovštiny, jeden z bitvy od Zborova, druhý z ruské armády.

Když pak vypukla druhá světová válka, vstoupili opět dobrovolně do řad těch, kteří šli hájit svoji vlast. Starší Antonín se dvěma syny, z nichž jeden zakrátko padl. Druhý se třemi syny, z nichž také jeden padl v bojích u Dukly. Nyní jsou oba usídleni se svými rodinami v Čechách na okrese podbořanském. Rovněž i maminka jejich, již stará, která jako šestnáctileté děvče opustila Čechy, vrátila se zpět do své vlasti.

Tento obrázek ukazuje čtenáři, jaké umění je dobře hospodařiti. Zatím co jeden začínal jako zámožný statkář na statku o výměře 200 morků, zanechal své potomky v bídě bez haléře, druhý, který na témže statku začal jako pouhý pohůnek, dopracoval se toho, že dobře zabezpečil budoucnost svých dětí.

Václav Špatenka se svojí ženou a dětmi.

Pokračování

Dějiny české Volyně

34. pokračování

Dr. J. Folprecht

Tedy naši milovníci koní nepokračovali na Volyni podle svých domácích tradic, tedy asi ani Moravané původem. Přesto však jsme viděli v několika českých stacích tak vynikající exempláře koní, že na okamžik stuhla na rtech výčitka o zcela průměrném pěstování tohoto ušlechtilého plemene.

Řemesla a živnost.

Pronášely se myslím oprávněně stesky na to, že zemědělská Volyně a tím méně města neměla řádně vzdělaných řemeslníků a živnostníků. Souviselo to s tím, že krajané volyňští se věnovali půdě, která poskytovala stále slušnou existenci i četným členům rodin, a že živnostníci pocházeli z rodin méně zámožných, kteří se vyučili pouze u mistrů jen primitivně ve svém oboru přípravných. Proto ukazovali znalci na nutnost zřízení škol živnostenských a hospodářských vedle hospodářských. To jsou ovšem věci, spadající na vrub mateřského státu právě tak jako krajanů. Ale mohlo se aspoň intenzivněji pečovat o občasně, ale častější vysílání učňů i mistrů do vlasti, aby dobří odborníci seznamovali budoucí řemeslnictvo, živnostnictvo i obchodnictvo v nových obchodních metodách.

Je však s podivem už ve volyňských počátcích, že řemeslnická, živnostenská a obchodnická vrstva Čechů na Volyni poměrně velmi rychle sílila a nejen to, také se zdokonalovala v dobrý vzor ostatním. Počínalo se ovšem souběžně s polním hospodařením jako jeho nezbytná doplňující složka. Ale už v devadesátých letech se objevuje jako živel nejen samostatný, nýbrž poměrně početný a důležitý, který zachovával i v městech kvalitu i národnost, pokud neutonul ve smíšených sňatcích. Města volyňská měla totiž poměrně malé procento Čechů, zato však až přes 60% Židů, k nimž se ovšem Čechové neasimilovali. Obava před odnárodňováním byla jednou z příčin, proč vyšší vzdělání školské nebylo na Volyni pěstováno tak, jak by se u tak

pokročilejšího živlu dalo očekávat. Počet 6,9% živnostníků z celého českého obyvatelstva v r. 1921 svědčí o tom, že stesky na nedostatek živnostnictva na Volyni se týkaly asi doby velmi krátké, pouze přechodné, nebo snad jen místních poměrů.

Čeští řemeslníci a živnostníci se usazovali ve vsích i čistě ukrajinských. Národnost jejich se neporušovala dosti často smíšenými sňatky, což je pozorovat i v jiných vrstvách. Byli na Volyni velmi vážení pro pořádnost, přesnost a dovednost, což i povzbudilo k oprávněnému a neokázalému sebevědomí.

Podle sčítání z roku 1921 bylo nejvíce řemeslníků českých v okrese dubenském, totiž celá polovina českých živnostníků vojevodství volyňského, počtem 827, v rovenském třetina, 509, v luckém 183.

Povolání živnostníků na Volyni bylo mnohem důležitější, než si podle našich poměrů dovedeme představit. A měli ještě větší význam proto, že to byli Čechové, kteří tam přišli už s určitou řemeslnickou, trochu vkusnou tradicí. Celý život volyňský se jimi zpestřoval a volyňská naše menšina jimi dostávala určitou zajímavost. Řemeslníky, živnostníky a obchodníky byli do té doby na Volyni takřka pouze Židé a vzorem Čechů chápali se řemesel a živností i Ukrajinci, čímž život na Volyni nabýval jiné tvářnosti a obecná úroveň se zvyšovala.

Tendenci vzestupu u českých živnostníků a řemeslníků konstatovati je těžko. Roku 1930 jich bylo na Volyni téměř 1:700, ale mladých nácvěvnků škol odborných bylo jen 18 (0,1%). Tedy i zde po velikém rozběhu nastalo strnutí.

Jako všude jinde u kolonistů jsou v této věci také stránky negativní. Zmínili jsme se už o neplánovitosti české kolonisace na Volyni. Síla i pracovní výsledky české se touto náhodností kolonisace velmi oslabovala. Obchodníci, živnostníci a řemeslníci se usazovali na Volyni pouze namátkou a nebylo organizace ani činitele, který by jejich usazování řídil. Úřady

až do poslední doby měly v této věci nedokonalou evidenci, poněvadž všude bylo stále více živnostníků potřeb. Ovšem čeští živnostníci vybrali svá místa v obcích odlehlejších. Tím se ovšem oddalovali od českých středisek a ztráceli pro ně na významu a často se odnárodňovali.

Význam jejich pro menšinu nebyl úměrný ani jejich počtu ani zdatnosti.

Úsudek volyňského domácího lidu.

České osady jsou osadami civilisovanými a jsou ve všeobecnosti velmi prospěšné a přímo vzorné pro celý kraj. Jejich způsoby hospodaření, jejich řemesla i hospodářský průmysl působí silným vlivem na úroveň i nejzatvrzelejších venkovských tradičně zatížených hospodářů. Vnesli sem způsoby hospodaření i obchodování takové, které oslabilo, ba někde úplně zničilo podloudné jednání jiných živlů, kteréžto otravovaly hospodářský život prostých sedláků.

Jejich vesnice se rýsovaly přímými úpravnými ulicemi s vhodnými obývacími i hospodářskými staveními a budovami; domy odděleny od sebe v dostatečné vzdálenosti, aby zbývalo dost místa pro zahrádky s květinami před domkem, pro ovocné zahrady za ním, za dvorem a před stodolou. Vesnice byly na rozdíl od vesnic německých příliš do vzdálenosti rozprostraněných, plánovány a provedeny tak, že byly při nešetření místem společně výhodně seskupeny, takže usnadňují sousedství českých obyvatelů i společný život jak hospodářský, tak kulturní.

Obydlí česká byla zařízena tak, že světnice byly prostorné s vhodnými sítěmi vpředu i vzadu, tak, aby všechny místnosti byly dostatečně osvětleny co možná přímým světlem a aby mohly být větrány. Jednu místnost mají pouze nejchudší, jinak domy mají dvě, tři, čtyři i více místností. Zařízení je prosté a vhodné, náčiní i nádobí vhodně umístěné, hliněné, mnohde kovové a skleněné).

Pokračování.

Popisy českých osad na Volyni — Martinovka

Jiří Hofman

7. pokračování

Od těchto dob lidé začali zakopávat cennější věci a obilí. Dělalí velmi důmyslně maskované kryty jednak z obavy před hitlerovci, jednak před zloději — banderovci. Ostatně nacisté se jinak do okolí posádek neodvážili, jen ve větším počtu. Dodávky obilí nikdo neplnil. Banderovci začali vyhlazovat sovětské zajatce, kteří zůstali v obcích. Způsob, jakým je usmrcovali, zaslouží zvláštní zmínky. Asi 6 km na sever od naší obce byl Dědkovický les a v něm zbytky základů nějaké budovy, statku nebo hájovny. Zůstala tam jen suchá studna asi 40 sáhů hluboká (jeden sáh 213 cm), roubená dubovými kládami. Do této studně v noci naházeli svázané oběti. Po příchodu sovětské armády museli bývalí kati před svým odsouzením studni vyčistit a vytáhli z ní celkem asi kolem 100 mrtvol. Nad studní byl později sovětskými vojáky postaven pomník.

Také naši chlapci Semion a Ivan byli pronásledováni. Ve dne se příliš nevzdalovali od stavení a večer se schovávali v krytech — každý večer v jiném. Jednoho večera je překvapili banderovci na besedě u sousedů a jen tak tak měli čas uniknout do skryše, do níž byl vchod za pecí. Banderovci číhali jako kočka na myš téměř do rána. Mezi tím házeli do vchodu granáty, které však chlapcům neublížily, poněvadž vchod byl klikatý.

Hrušvická fara byla v roce 1938 po odchodu Wišnievského obsazena starym knězem Nikolajem Urodou, který v roce 1942 náhle zemřel na ulici v Rovně, kde byl pochován. Na jeho místo přišel Ludvik Varpechovskí, který při pronásledování Poláků byl nucen utéct do Rovna. Farní budovu banderovci spálili, hospodářské budovy rozebrali i kostel poškodili.

A jako poslední kapitola popisu krušných dob okupace, zbývá zmínka o buňce odbojové organizace „Blaník“, která v obci existovala. Jejími iniciátory byli Stanislav Bača a Václav Vendolský, syn Josefa, dva nerozluční přátelé a za krátkou dobu byli organisováni všichni mladí mužové. Buňka převzala zčásti strážení obce, ale hlavní její význam byl propagační a uvědomovací. „Hlasatel“, orgán skupiny i zde konal dobrou službu. Vzpomínám si, jak jsme byli nadšeni zprávou o naší jednotce v Sovětském svazu. Popsat se to nedá. Když v 9. a 10. čísle „Hlasatele“ byly probírány možnosti naší reemigrace, mnohý pochybovač nad tím zavrtěl hlavou, avšak my mladí po přijetí zprávy a naší jednotce v Sovětském svazu jsme jasně cítili, že republika bude opět svobodná a zajištěná k nám — zahraničním krajanům — tak macešská, jako republika předmnichovská. Dověděli jsme se o rozhodném postoji našich

politických činitelů v otázce sudetských Němců a věřili jsme jim. To již vítězná sovětská vojska postupovala od Kijeva k nám.

Jednoho dne přišel za mnou Semion a sdělil mi, že ve státním lese je skupina sovětských partyzánů a že pravděpodobně půjde s ní. Žádal již asi před rokem o přijetí do skupiny, avšak nebyl ještě přijat. Bylo to v době, kdy poblíž naší obce shodilo sovětské letadlo zásoby a střílivo pro partyzány. Semion tehdy pomáhal při odklízování zásob a zahlazování stop. Dnes mi dal leták, který od nich dostal. Byl tištěný na tiskařském stroji a vyzýval k odboji proti fašistům, neplněním dodávek a pod. Ukázal jsem ho ostatním členům organizace. Semion odešel asi za týden a mnohem později jsem se dozvěděl, že v boji o Varšavu byl raněn. Ivan zmizel také. Setkal se později s našimi chlapci raněnými u Dukly ve vojenské nemocnici v Proskurově.

V noci z 3. na 4. února se rozšířila zpráva, že v obci jsou sovětské vojáky. Celá ves byla najednou vzhůru. Vojáci se dlouho nezdržovali. „Němci ješ, nět. Pašli dalje.“ A tak se fronta zastavila asi 3 dny v sousední Dembrovce a pak se posunula až k Dubnu. U Dubna se zdržela déle než měsíc. Horší to bylo s týlovými jednotkami, které nemohly stačit za rychle postupující frontou. Zima byla tehdy velmi mírná a proto bylo u nás v tu dobu plno bláta. Týlové jednotky však byly vybaveny saněmi. A tak šel záměnný obchod velmi rychle (čekatí na armádní vozy nebylo čas), vojáci nechávali hospodářům saně a dostávali vozy. Podobně to bylo s koňmi. Nikdo však ničeho nelitoval. Lidé měli takovou radost, že je konec utrpení od hitlerovců a banderovců, že jakákoliv hmotná oběť pro ně nebyla veliká.

Čekali jsme celé tři neděle, že budeme odvedeni do sovětské armády, jak nám vojáci slibovali. Konečně 26. února jsme byli povoláni na rovenský vojenský komisariát a tam po odvodu nám bylo sděleno, že jsme odvedeni do československé armády. Takové hurá, jaké nádvořím zaburácelo, jistě již dlouho nebylo v těchto místech slyšet. Za dva dny jsme se dostavili plně zásobeni. Po zářazení „těplušek“ odjeli jsme do Jefremova v Tulské oblasti, kde tehdy byl náhradní prapor I. čs. samostatné brigády v SSSR. Celkem nás jelo v transportu přes 300. Cesta trvala 11 dní. Z naší obce nastoupilo 39 mužů. Byli to:

1. Václav Báča, 2. Gustav Bačovský, 3. Miloslav Bačovský, syn Fr., 4. Miloslav Bačovský, syn Josefa, 5. Stanislav Bačovský, syn Vladimíra, 6. Václav Bačovský, syn Josefa, 7. Vladislav Bačovský, syn Fr., 8. František Dvořák, 9. Jaroslav Dvořák, 10.

Josef Hamáček, 11. Adolf Havlíček, 12. Jaroslav Havlíček, 13. František Havlíček, 14. Václav Havlíček, 15. Arnošt Herblich, 16. Stanislav Herblich, 17. Jiří Hofman, 18. Stanislav Janko, 19. Vladimír Jahoda, 20. Václav Janko, 21. Vladimír Janko, 22. Alexandr Kolář, 23. Jaroslav Kabát, 24. Josef Košťátko, 25. Vladimír Košťátko, 26. Josef Kovář, 27. Josef Krčma, syn Frant., 28. Václav Krčma, 29. Teofil Malhauz, 30. Josef Roušal, 31. Vladislav Obrajtr, 32. Josef Svoboda, 33. Adolf Ševčík, 34. Jan Vendolský, 35. Josef Vendolský syn Rud., 36. Stanislav Vendolský, 37. Václav Vendolský, syn Rud., 38. Josef Zemba, 39. Josef Zbierajevskí.

V Jefremově byli propuštěni:

1. Karel Dvořák, 2. Václav Dvořák, 3. Jaroslav Janko, 4. Josef Krčma, syn Josefa, 5. Václav Lipinový (o něco později), 6. Josef Kviatovskí, 7. Josef Lajnvěbr, 8. Vladimír Moravec, 9. Vladimír Průša.

Předsedou obecní rady zůstal Stanislav Kabát.

Banderovci před příchodem sovětské armády dělali veliké zásoby. Tak na př. ve státním lese byly veliké podzemní skryše a v nich sudy sádla, másla, soleného tvarohu, masa, mouky, obilí a pod. Tyto zásoby získávali jednak loupeží a jednak dodávkou v ukrajinských obcích. Mezi Hrušvicí a Janovkou byly veliké skryše obilí. Toto obilí se nyní vykopávalo a používalo pro zásobování armády a obyvatelstva. V jedné skryši sypal obilí martinovský občan 19letý Vladislav Moravec, syn Vladislava. Přišli banderovci, hodili do skryše granát a Vláda byl těžce raněn do hlavy. Za několik dnů zemřel. Nebyl jedinou obětí. Na podzim roku 1944 přijelo jednoho večera na dvůr Stanislava Kabáta několik vozů s ozbrojenými muži. Kabát byl předsedou obecní rady. Bez dlouhých řečí jeden z ozbrojenců vytáhl pistoli, namířil na Kabáta, nařídil mu zvednout ruce, před zraky rodiny ho svázal a vedl na půdu. Na půdě ho vyslyšali a při tom týrali hrozným způsobem a pak pověsili. Jednu z dcer, provdanou Boženu Vendolskou, jejíž muž byl v tu dobu v armádě, zavolali, že prý jí otec něco chce říci. Božena šla na půdu a již na schodech jí hodili smyčku na krk, kterou však odhodila a utekla. Na útěku bylo po ní stříleno. Ostatní ženy t. j. manželka Anna a dcery Libuše a Věra byly zavlčeny do stodoly a tam barbarským způsobem zavražděny. Pachatelé chtěli zahladit stopy svých zločinů a proto zapálili na půdě slámu, do níž usmrčeného Kabáta položili. Stodolu chtěli zapálit také, avšak pomoc přivolaná Boženu jim v tom zabránila.

Pokračování

Naši na Tachovsku

Václav Zidlický

Okres Tachovský leží na sever od Horšovskotýnska, o němž jsme psali v posledních číslech. Oba tyto okresy liší se od sebe i různou polohou. Již za Poběžovicemi na Horšovskotýnsku stoupají směrem severním mírné vršky a na Tachovsku mění se ve velké lesnaté vrchy, nad nimiž vyniká Přimda, jako nejvyšší vrchol v Českém lese.

Z celkového počtu 18.000 obyvatel na Tachovsku odhaduje se počet rodin volyň. Čechů na 400—500. Většina krajanů je z t. zv. východní Volyně, a to od Šepetovky, jako na př. obec Antonovka, která je na Tachovsku snad celá, ovšem roztroušená po celém okrese, a od Žitomíru, jako Olšanka, Krošná, Vysoká, Plechová a j. Část krajanů je zde i ze západní Volyně, ale ojedinele z jednotlivých obcí. Jsou osídleni téměř ve všech obcích v okrese. Větší počet krajanů je v obcích: Svobodka, Studánka, Staré Sedliště, Nové Sedliště, Sv. Kateřina, Dlouhý Újezd, Žebráky a v okr. městě Tachov, kde je přes sto volyňských rodin, většinou dělníků, několik zemědělců a pracující inteligence.

Většina krajanů je zaměstnána jako zemědělci, část jako dělníci v továrnách nebo ve státních lesích. Lesy jsou zde vůbec zdrojem výdělků a využívají toho v zimních měsících i zemědělci. V letních měsících je zde hojnost hřibů, borůvek, brusinek a později šípků, kteréžto plody nesou mnoha rodinám slušný přírůstek k živobytí.

V okrese působí rovněž řada volyňských učitelů: Ent, Zvědělík, Lutová, Spačková, Černý a Puler, který je ředitelem národní školy v Újezdě pod Přimdou. Pro ty je tu velmi naléhavý úkol sepsat kroniky českých obcí, v nichž působili. Žijí zde také mnozí pamětníci a bylo by prohrášením, kdyby vzorné české obce, ať Olšanka, Krošná a jiné zůstaly bez záznamu v našich dějinách. Je také na všech krajanech z východní Volyně, aby nám posílali fotografie a jiné historické doklady, neboť ona část Volyně je dosud bohužel nejméně historicky podchycena.

Vedle volyňských Čechů jsou usídleni v okrese reemigranti z Rumunska, Bulharska, Maďarska a přistěhovalci z Milevska, z Českomoravské vysočiny a z jiných míst ve vnitro-

zemí. Ze složek reemigrantských vynikají právě naši krajané, ať už pracovitostí, kulturní úrovní, či vzhledem. Je zajímavé, že reemigranti na př. z Rumunska nesou s sebou i charakteristické rysy obyvatel, mezi nimiž žili. Jsou černí, osmahlí a povahově často prchlivi a výbojní. Mezi těmi reemigranty je také značné procento analfabetů. Volyňští reemigranti i v tomto směru vynikají, byť i mnozí češtinu písmem neovládají. Je to pochopitelné, neboť navštěvovali pouze ruské školy.

Téměř všichni krajané se v okrese usídlili až v r. 1947. Usedlosti, které jim byly přidělené, byly mnohde ve špatném stavu. To má za následek i dnešní nižší úroveň po této stránce, vzhledem k přistěhovalcům z vnitrozemí, kteří si obyčejně vybrali v obcích usedlosti lepší.

Postavení volyňských Čechů se v očích úředních činitelů vlivem zapojování do JZD, lepší. Ovšem pamatujeme ještě na nedávné doby sporů s úřady, které měly odezvu i na stránkách Věrné stráže. Kompetentní úřady nevěnovaly podpoře vol. Čechů pozornost a nenacházely dost pochopení pro jejich specifické zájmy. Stavěly se záporně i tehdy, když se krajané snažili založit v Tachově odbočku SČZV, která by jim byla oporou v těžkých začátcích ve vlasti. Mnozí krajané v důsledku toho nejsou členy Svazu Čechů z Volyně, neodebírají Věrnou stráž a nejsou také dostatečně informováni o výhodách, jim poskytovaných. Tak na př. mnozí si nepožádali o odklad splátek NPF za r. 1949, protože o tom nevěděli, řada vdov po padlých neuplatňuje své vdovské nároky atd.

Dobrou práci v tomto směru koná krajan učitel Alex. Ent v Tachově, který zde takřka zastupuje odbočku. Řada vdov a krajanů mu vděčí za kladně vyřízené jejich žádosti, které jim napsal a energicky se zasadil o prosazení jejich oprávněných požadavků. Ochotně a nezištně krajanům, kteří se naň tak často obrací, radí a pomáhá. Patří mu za to dík a uznání celé naší krajané veřejnosti.

K vlastní škodě se krajané vyhýbají veřejným funkcím. Proti Horšovskotýnsku nemají zde svého zástupce v ONV a nezjistil jsem případ, že by někdo z krajanů zastával funkci

předsedy MNV. Jsou v místních národních výborech zastoupeni pouze jako členové. Proti tomu je však případ, kdy téměř celá obec je osídlena volyň. Čechy a funkce v MNV jsou obsazeny přistěhovalci z vnitrozemí!

Otázku soužití nelze zde posuzovat všeobecně. V některých obcích, jako Dl. Újezd, Mlýnec a j. už téměř není rozdílu. Jinde zase jsou různé nesrovnalosti.

Vtipně charakterisoval otázku soužití krajan z Dl. Újezda: „Když jsme sem přišli, měli obyvatelé z vnitrozemí o nás divné představy, když šle uslyšeli, že se jmenuji Procházka a ještě k tomu Jarda, byli jsme hned přáteli.“

Kraj je z 90% zemědělský a teprve v poslední době zaznamenává bouřlivý růst průmyslu. Po stránce fvarové je velmi hornatý. Jen mezi lesními pásy je úrodná půda a v četných údolích, zejména podél protékající krajem řeky Mže, táhnou se pásma luk. Pěstuje se zde hojně dobytek, v poslední době pěstují se rovněž ovce.

Zahrady jsou jen malé. Daří se jen peckovinám, zejména švestkám. Pramení zde minerální voda, podobná svými účinky mariánskolázeňské.

Půda je sice chudá, ale při dobrém obdělání vydá. Ze zemědělských plodin pěstují se zde brambory. Okres Tachovský je také první v dodávce brambor v kraji Plzeňském, dosáhnou v dodávce 150%.

Držitelem okresního i krajského rekordu v dodávce brambor je volyňský Čech krajan Alex. Vich z obce Březí. Splnil dodávku na 400%.

Pro milovníky přírody je kraj pravným potěšením. Lesy, řeka, potoky, stráně — vše pro duši romantickou tu je. Ovšem, pro volyňského rolníka, odchovaného úrodnou rovinou, mnoho půvabu nemá.

Zcela nový zjev je možno pozorovat v otázce náboženství. Většina krajanů je pravoslavných. Z nedostatku duchovní péče četné rodiny přestupují k církvi československé, hlavně zásluhou obratného působení čs. faráře Vedla. Je to pochopitelné, neboť duchovní správa prav. církve je až v Mar. Lázních. Krajané při náboženských potřebách, jako při křtinách, svatbě, pohřbu, obrací se tedy na nábož. úřad bližší, který jim ochotně s podmínkou přestupu k církvi vyhová.

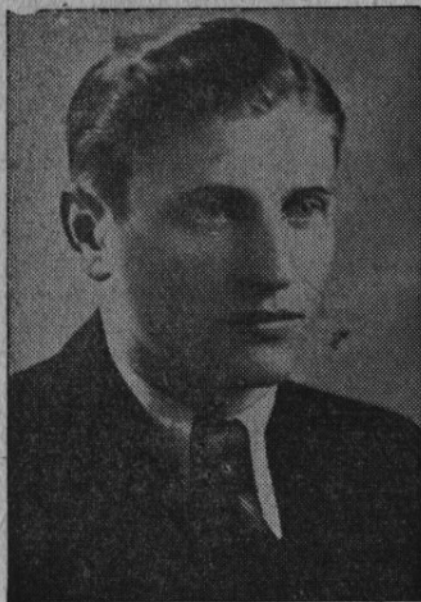
Pokračování.

S bolestí vzpomínáme památného dne 2. října 1940, kdy odešel do RA náš drahý **Josef Táborský**, nar. 1. 5. 1918 v Moldavě II a více se nevrátil. Poslední zprávy od něho došly 25. 5. 1941.

Prosíme všechny, kdož by věděli nějaké podrobnější zprávy o něm, aby je sdělili na adresu **Josef Květ, Maletín, okr. Zábřeh na Moravě.**

Vzpomínají sestry, bratr, švagr a švagrová.

Zarmoucení vzpomínáme památného dne 28. října 1944, kdy padl v těžkých bojích u Dukly náš drahý bratr a syn **Vladimír Maršík**, nar. r. 1918 v Moskovtině na Volyni.

Prosíme známé a přátelé, aby vzpomněli s námi.

Kéž je ti spánek lehký!

Otec a sourozenci.

Bylo to 11. listopadu roku 1943. Pokojná česká obec Michna — Sergejevka na Volyni byla toho dne obklíčena německými fašistickými barbary. Nic netušící občané byli přepadeni při své práci a bezdůvodně zavražděni. Také náš strýc **Josef Kendík**, bratranec **Jiří** a sestřenka **Dobruška** padli za oběť tomuto běsnění.

S hlubokým žalem vzpomínáme na ně dnes a přejeme jim klidného spánku v daleké volyňské zemi. Prosíme všechny, kdož je znali, aby vzpomněli s námi. Naše vzpomínka na ně neuhasne. Odpočivejte v Pánu.

Josef Kendík, Smolín čp. 15.

U příležitosti desátého výročí odchodu do Rudé armády vzpomínáme památky našeho drahého syna, manžela a tatínka **Jana Opočenského**, nar. 22. května 1919 v Boratině na Volyni. Konal své vojenské povinnosti na Dálném Východě a od 22. 6. 1941 se stal nezvěstným. Drahý Jenku, vždy s láskou na Tebe budeme vzpomínat a prosíme všechny známé, kdož ho znali, aby vzpomněli s námi.

S vroucí láskou a bolestí v srdci stále na Tebe vzpomínající **matka, manželka a synek Karel.**

S nesmírným žalem oznamujeme, že památného dne 28. října t. r. zemřel náš drahý otec a syn **Antonín Hrabaň**, nar. roku 1877 v Hulči na Volyni. Po návratu do vlasti žil ve Vrbici, okr. Podbořany.

Kéž je ti odpočinutí lehké!

Současně vzdáváme srdečný dík všem, kdož doprovodili našeho drahého zesnulého na jeho poslední cestě. **Syn s manželkou, matka a dcera.**

S bolestí v srdcích vzpomínáme, že 9. září t. r. uplynulo šest let od doby, kdy v hrdinném boji za vlast padl náš drahý syn, bratr a otec **Vladimír Šprinc**, nar. 14. září 1917 v Dlouhém Poli, okr. Dubno na Volyni.

Kéž je ti země v průsmyku dukelském lehká! Naše vzpomínky budou vždy zalétat na tvůj vzdálený hrob.

Kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi —

truchlící rodiče, bratr, sestra a dcera

Mařenka.

Se stejným žalem vzpomínáme osudného dne 27. listopadu 1944, kdy padl v bojích o Dukelský průsmyk náš drahý manžel a otec **Jan Musil**, nar. r. 1913 v Horodyšči na Volyni.

Kéž je ti odpočinutí v české zemi lehké. — Vždy s láskou budeme vzpomínat.

Manželka a děti.